

د افغانستان اسلامي جمهوریت
د عدلیې وزارت

رسمي جریده
فوق العاده ګڼه

مؤسسات تحصیلات عالی خصوصی

تاریخ نشر: (۲۰) حوت سال ۱۳۸۶ هـ.ش

نمبر مسلسل: (۹۳۹)

در این شماره:

- مصوبه شماره (۴۵) مؤرخ ۱۳۸۶/۱۱/۲۵ شورای وزیران ج. ا. درباره انفاذ مقررہ مؤسسات تحصیلات عالی خصوصی.

- مقررہ مؤسسات تحصیلات عالی خصوصی.

ACKU

مصوبه شورای وزیران جمهوری اسلامی افغانستان درباره انفاذ مقررہ مؤسسات تحصیلات عالی
خصوصی

شماره: (۴۵)

تاریخ: ۱۳۸۶/۱۱/۲۵

مقررہ مؤسسات تحصیلات عالی خصوصی را که از طرف شورای وزیران جمهوری اسلامی افغانستان به داخل (۴) فصل و (۳۷) ماده تصویب گردیده، منظور می دارم. این مقررہ از تاریخ تصویب نافذ و در جریده رسمی نشر گردد.

حامد کرزی

رئیس جمهوری اسلامی افغانستان

فهرست مندرجات مقررہ مؤسسات تحصیلات عالی خصوصی

فصل اول

احکام عمومی

<u>مادہ</u>	<u>عنوان</u>	<u>صفحہ</u>
مادہ اول:	وضع مقررہ	۱
مادہ دوم:	اهداف	۱
مادہ سوم:	اصطلاحات	۱
مادہ چہارم:	ایجاد مؤسسہ تحصیلی	۲
مادہ پنجم:	شرایط ایجاد پوهنتون و انسٹیٹوت	۲
مادہ ششم:	نام اختصاری	۳

فصل دوم

طرز ایجاد مؤسسہ

مادہ ہفتم:	شرایط ایجاد	۳
مادہ ہشتم:	استخدام رئیس	۴
مادہ نهم:	دورہ امتحانی	۴
مادہ دهم:	تضمین	۴

فصل سوم

وظایف و مکلفیت ها

مادہ یازدهم:	فراہم آوری تسهیلات	۵
مادہ دوازدهم:	مکلفیت های تشکیلاتی و بودجوی	۵
مادہ سیزدهم:	مکلفیت های گزارش دہی	۵
مادہ چہاردهم:	مکلفیت های مالی	۶
مادہ پانزدهم:	تنظیم مکلفیت ها	۶

۶	..... اخذ فیس	ماده شانزدهم:
۶	..... هیئت نظار	ماده هفدهم:
۶	..... پذیرش و استخدام	ماده هجدهم:
۷	..... جذب محصلان	ماده نوزدهم:
۷	..... تحصیل غیر حضوری	ماده بیستم:
۷	..... تغییر مکان	ماده بیست و یکم:
۷	..... ادغام مؤسسه	ماده بیست و دوم:
۷	..... فروش مؤسسه	ماده بیست و سوم:
۸	..... انحلال مؤسسه	ماده بیست و چهارم:

فصل چهارم

احکام متفرقه

۹	..... واریسی و مراقبت از امور مؤسسه	ماده بیست و پنجم:
۹	..... اخذ جواز	ماده بیست و ششم:
۹	..... مؤیدات تأدیبی	ماده بیست و هفتم:
۱۰	..... کمیسیون حل منازعات	ماده بیست و هشتم:
۱۰	..... بررسی مؤسسه	ماده بیست و نهم:
۱۰	..... رعایت اسناد تقنینی	ماده سی ام:
۱۰	..... اخذ موافقه قبلی در مورد تغییرات	ماده سی و یکم:
۱۰	..... رعایت احکام	ماده سی و دوم:
۱۰	..... توزیع دیپلوم	ماده سی و سوم:
۱۱	..... وضع لایحه، طرز العمل و رهنمود	ماده سی و چهارم:
۱۱	..... کمک مالی	ماده سی و پنجم:
۱۱	..... داشتن مهر	ماده سی و ششم:
۱۱	..... انفاذ	ماده سی و هفتم:

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

مقرره مؤسسات تحصیلات عالی خصوصی

فصل اول

احکام عمومی

وضع مقرره

ماده اول:

این مقرره به منظور تنظیم امور مربوط به مؤسسات تحصیلات عالی خصوصی، وضع گردیده است.

اهداف

ماده دوم:

اهداف این مقرره عبارت اند از:

- ۱- فراهم نمودن تسهیلات و اساسات تحصیلات عالی.
- ۲- آموزش و پرورش کادر های علمی، مسلکی و تخصصی.
- ۳- رشد و ارتقای کمی و کیفی تحصیلات عالی از طریق رقابت آزاد میان مؤسسات تحصیلات عالی خصوصی و دولتی.
- ۴- خود کفایی علمی، مسلکی و تخصصی برای رشد و توسعه دوامدار سویه تحصیلی اتباع کشور.

اصطلاحات

ماده سوم:

اصطلاحات آتی در این مقرره مفاهیم ذیل را افاده می نماید:

- ۱- مؤسسات تحصیلات عالی خصوصی: پوهنتون و انستیتوت های غیر دولتی اند که مطابق احکام قانون و این مقرره جواز فعالیت را به منظور تربیه کادر های تخصصی به درجه های تحصیلی لسانس و بالاتر از آن، از وزارت تحصیلات عالی به دست می آورند.
- ۲- تفاهم نامه: پیشنهاد طرح کلی ایجاد مؤسسه تحصیلات عالی خصوصی است که میان مؤسس و وزارت تحصیلات عالی قبل از موافقت نامه به امضاء می رسد.
- ۳- موافقت نامه: سند کتبی است که میان مؤسس و وزارت تحصیلات عالی بعد از اكمال شرایط مندرج تفاهم نامه امضاء می گردد.

۴- تضمین: مبلغ معینی است که نصف مصارف یک دوره تحصیلی مؤسسه را احتواء نموده و در یکی از بانک های دولتی به ودیعه گذاشته می شود.

۵- جواز فعالیت: سند کتبی است که مطابق احکام این مقرر بعد از عقد موافقت نامه برای مؤسس از طرف وزارت تحصیلات عالی، صادر می گردد.

ایجاد مؤسسه تحصیلی

ماده چهارم:

اشخاص حقیقی و حکمی (اعم از داخلی و خارجی) می توانند مطابق احکام این مقرر، مؤسسات تحصیلات عالی خصوصی را ایجاد نمایند.

شرایط ایجاد پوهنتون و انستیتوت

ماده پنجم:

(۱) پوهنتون خصوصی تحت شرایط ذیل ایجاد شده می تواند:

۱- داشتن محل مناسب، تجهیزات و سایر لوازم مورد نیاز تدریسی.

۲- داشتن استادان با درجه تحصیلی حد اقل ماستری یا بالاتر از آن.

۳- داشتن برنامه و نصاب درسی.

۴- داشتن حد اقل دو پوهنچی شامل دو دیپارتمنت.

۵- داشتن حد اقل پنج استاد در هر دیپارتمنت.

۶- ارایه تضمین بانکی.

۷- داشتن مراکز تحقیقات علمی.

(۲) انستیتوت خصوصی تحت شرایط ذیل ایجاد شده می تواند.

۱- داشتن شرایط مندرج اجزای (۱، ۳، ۵ و ۶) مندرج فقره (۱) این ماده.

۲- داشتن حد اقل یک پوهنچی شامل دو دیپارتمنت.

۳- داشتن استادان به درجه ماستری.

۴- فراغت محصلان به درجه لسانس.

نام اختصاری

ماده ششم:

مؤسسات تحصیلات عالی خصوصی منبهد در این مقررہ بنام مؤسسہ یاد می گردد.

فصل دوم

طرز ایجاد مؤسسہ

شرایط ایجاد

ماده هفتم:

- (۱) اشخاص حقیقی و حکمی (اعم از داخلی و خارجی) می توانند، مؤسسہ تحصیلات عالی خصوصی را تحت شرایط ذیل ایجاد نمایند:
- ۱- رایہ درخواست توأم با اساسنامہ، منابع تمویل، پلان های بودجوی و تحصیلی و سایر طرز العمل های کاری به وزارت تحصیلات عالی قبل از امضای تفاهم نامہ.
- ۲- رایہ برنامه کاری شش ماه اول مؤسسہ.
- ۳- رایہ تشکیل مؤسسہ.
- ۴- رایہ برنامه تحصیلی و نصاب درسی.
- ۵- داشتن مکان مناسب و سایر لوازم مورد نیاز مؤسسہ.
- ۶- رایہ تضمین.
- ۷- تحویل مبلغ دو صد هزار (۲۰۰۰۰۰) افغانی به عنوان حق الامتیاز ایجاد مؤسسہ از طرف اشخاص حقیقی و حکمی داخلی یا خارجی به حساب واردات دولت در بانک.
- (۲) جواز ایجاد مؤسسہ بعد از تائید بورد مستقل اعتبار دهی اکادمیک از طرف مقام وزارت تحصیلات عالی منظور و طبق طرز العمل مربوط ثبت و صادر می گردد.
- (۳) مؤسس می تواند در سایر ولایات شعباتی را ایجاد نماید، مشروط بر اینکه حق الامتیاز مندرج فقرہ (۱) این مادہ را پرداخته و جواز فعالیت را کسب نماید.

استخدام رئیس

ماده هشتم:

رئیس مؤسسه تحت شرایط ذیل استخدام شده می تواند:

- ۱- اكمال سن (۳۵) سالگی.
- ۲- داشتن تحصیلات عالی حد اقل ماستری و تجربه پنج سال سابقه مدیریت.
- ۳- عدم محرومیت از حقوق مدنی به حکم محکمه با صلاحیت.
- ۴- عدم محکومیت به جرم جنایت یا سایر جرائم اخلاقی به حکم محکمه با صلاحیت.

دوره امتحانی

ماده نهم:

مؤسسه مکلف است، قبل از عقد موافقتنامه، مدت ششماه دوره امتحانی را سپری نماید. در صورت موفقیت مؤسس می تواند برای امضای موافقتنامه اقدام نماید، در غیر آن تفاهم نامه فسخ می گردد.

تضمین

ماده دهم:

تضمین یا اعتبار مالی معادل نصف مصارف یک دوره تحصیلی می باشد که در یکی از بانک های دولتی به ودیعه گذاشته شده و رسید آن پیوست موافقتنامه به وزارت تحصیلات عالی تسلیم داده می شود.

فصل سوم

وظایف و مکلفیت ها

فراهم آوری تسهیلات

ماده یازدهم:

مؤسس مکلف است تسهیلات ذیل را در مؤسسه مربوط فراهم نماید:

- ۱- تعمیر مناسب دارای اتاق های درسی معیاری.
- ۲- کتب، وسایل و مواد ممد درسی مورد ضرورت.
- ۳- کتابخانه، لابراتوار و خدمات کمپیوتری مورد ضرورت.
- ۴- آب آشامیدنی صحی.
- ۵- تشناب های صحی.
- ۶- صندوق کمک های اولیه صحی، وسایل اطفای حریق و سایر وسایل تحفظی.
- ۷- نشر معلومات کامل در مورد برنامه های آموزشی، رشته های درسی، شرایط پذیرش، لوايح مربوط به محصلین، مصارف و فیس قابل پرداخت و صلاحیت ها و درجات علمی استادان و کارمندان اداری در سالنامه مربوط.

مکلفیت های تشکیلاتی و بودجوی

ماده دوازدهم:

مؤسس مکلف به رعایت مراتب ذیل می باشد:

- ۱- داشتن ساختار تشکیلاتی منظم مؤسسه.
- ۲- داشتن پلان و بودجه منظم سالانه عواید و مصارف مؤسسه و ارایه آن به وزارت تحصیلات عالی.
- ۳- داشتن استادان و کارکنان اداری واجد شرایط.
- ۴- ترتیب، تنظیم و حفظ اسناد تدریسی و اداری مؤسسه.

مکلفیت های گزارش دهی

ماده سیزدهم:

(۱) مؤسس مکلف است از برنامه های تدریسی، مالی، اداری و انگشافی مؤسسه طور سالانه به وزارت تحصیلات عالی گزارش دهد.

(۲) مؤسس مکلف است از کمک های مالی به دست آمده منابع خارجی و طرز مصارف آن به وزارت تحصیلات عالی گزارش ارایه نماید.

مکلفیت های مالی

ماده چهاردهم:

مؤسسه مکلف است، از عواید خویش مطابق احکام قانون مالیه و محصول بپردازد.

تنظیم مکلفیت ها

ماده پانزدهم:

مؤسسه مکلف است، وجایب تدریسی استادان را متناسب با اهداف مؤسسه و صلاحیت علمی آنها تنظیم نماید.

اخذ فیس

ماده شانزدهم:

(۱) مؤسسه می تواند در مقابل عرضه خدمات تحصیلی از محصلین مطابق لایحه مربوط مبلغی را بنام حق الاجرت (فیس) اخذ نماید.

(۲) مؤسسه نمی تواند در جریان سال تحصیلی حق الاجرت از قبل تعیین شده را بدون دلایل موجه و اطلاع قبلی به محصلین و وزارت تحصیلات عالی افزایش دهد.

(۳) لایحه حق الاجرت (فیس) مندرج فقره (۱) این ماده بعد از منظوری وزارت تحصیلات عالی قابل تطبیق می باشد.

هیئت نظار

ماده هفدهم:

مؤسسه مکلف است، جهت بهبود امور اداری و تدریسی، هیئت نظار مؤسسه را ایجاد نماید. نماینده وزارت تحصیلات عالی عضو هیئت نظار مؤسسه می باشد.

پذیرش و استخدام

ماده هجدهم:

(۱) استادان مؤسسه واجد تمام شرایط استادان مؤسسات تحصیلات عالی دولتی می باشد.

(۲) مؤسسه مکلف است، استادان و کارکنان مربوط را بدون تبعیض نژادی، قومی، لسانی، دینی و مذهبی، سمتی و جنسی، مطابق احکام این مقرر استفاده نماید.

(۳) استادان و سایر کارکنان مؤسسه با رعایت احکام قانون کار مستحق مزد مناسب می باشند که به توافق طرفین از طرف مؤسسه تعیین و پرداخته می شود.

(۴) استادان مؤسسه مانند استادان مؤسسات تحصیلات عالی دولتی مستحق رخصتی، ترفیع، تقاعد و سایر حقوق و جایب مندرج احکام قانون کار و سایر اسناد تقنینی مربوط می باشند.

(۵) مؤسسه می تواند، استادان خارجی را مطابق احکام اسناد تقنینی مربوط و این مقررہ استخدام نماید.

جذب محصلان

ماده نهم:

فارغان صنوف دوازدهم بعد از سپری نمودن مؤفانہ امتحان مطابق به شرایط مؤسسہ مربوط به حیث محصلین جدید الشمول در مؤسسہ جذب می گردند.

تحصیل غیر حضوری

ماده بیستم:

(۱) تحصیل غیر حضوری در مؤسسہ جواز دارد، مشروط بر اینکه کیفیت آموزشی آن توسط مؤسسہ اعتبار دهی مستقل معرفی شده صورت گرفته و مورد تأیید وزارت تحصیلات عالی قرار گیرد.

(۲) شرایط و طرز تحصیل غیر حضوری توسط لایحه جداگانه که از طرف وزارت تحصیلات عالی تصویب می شود، تنظیم می گردد.

تغییر مکان

ماده بیست و یکم:

مؤسس می تواند، بنابر دلایل موجه بعد از موافقه وزارت تحصیلات عالی، مؤسسہ را به محل دیگر انتقال دهد، مشروط بر اینکه احکام این مقررہ را در محل جدید رعایت نماید.

ادغام مؤسسہ

ماده بیست و دوم:

هرگاه چند مؤسسہ بخواهند با هم اتحاد نمایند یا مدغم شوند، مکلف اند، قبل از اتحاد یا ادغام موافقه وزارت تحصیلات عالی را در زمینه کسب نمایند.

فروش مؤسسہ

ماده بیست و سوم:

(۱) مؤسس می تواند، مؤسسہ مربوط را به فروش رساند، مشروط بر اینکه مشتری واجد شرایط احکام این مقررہ بوده و جواز فعالیت را مجدداً از وزارت تحصیلات عالی کسب نماید.

(۲) در صورتی که مؤسس فوت نماید، مؤسسه مطابق احکام قانون به ورثه وی انتقال می یابد.

هرگاه ورثه به دوام فعالیت مؤسسه موافقه نماید در این صورت مکلف است، حد اکثر در خلال مدت سه ماه، جواز دوام فعالیت مؤسسه را از وزارت تحصیلات عالی کسب نماید.

انحلال مؤسسه

ماده بیست و چهارم:

(۱) هرگاه مؤسسه نتواند بنا بر عذر معقول به فعالیت خود ادامه دهد، در این صورت مکلف است، شش ماه قبل از توقف فعالیت به وزارت تحصیلات عالی، استادان، محصلان و کارکنان رسماً اطلاع داده و بعد از توقف تمام اسناد تحصیلی و اداری مربوط را به وزارت تحصیلات عالی تسلیم نماید.

(۲) در صورت انحلال مؤسسه تضمین مالی مندرج ماده دهم این مقرر به منظور ادامه تحصیل محصلان به مصرف می رسد.

(۳) مؤسسه مکلف است، قبل از توقف فعالیت، کلیه امور مالی و حقوقی مؤسسه را با جوانب ذیربط تصفیه نماید.

(۴) وزارت تحصیلات عالی در برابر پرداخت مزد، مسایل حقوقی و تعهدات مالی مؤسسه مکلفیت نه دارد.

فصل چهارم

احکام متفرقه

وارسی و مراقبت از امور مؤسسه

ماده بیست و پنجم:

- (۱) وزارت تحصیلات عالی از امور تدریسی مؤسسه واریسی و مراقبت می نماید.
- (۲) به منظور تأمین روابط مؤسسه و واریسی از امور تدریسی آن، در چوکات وزارت تحصیلات عالی، اداره خاص ایجاد می گردد.
- (۳) وظایف و طرز فعالیت اداره مندرج فقره (۲) این ماده طبق لایحه جداگانه تنظیم می گردد.

اخذ جواز

ماده بیست و ششم:

- مؤسسات تحصیلی که قبل از انفاذ این مقررہ ایجاد شده اند، مکلف اند در خلال مدت سه ماه بعد از انفاذ آن جواز فعالیت را کسب نمایند.

مؤیدات تأدیبی

ماده بیست و هفتم:

- (۱) وزارت تحصیلات عالی می تواند، مؤسس را در صورت تخلف از احکام این مقررہ و مواد مندرج موافقتنامه، ذیلأ تأدیب نماید:
  - ۱- بار اول، توصیه.
  - ۲- بار دوم، اخطار کتبی.
  - ۳- بار سوم، جریمه نقدی حسب احوال الی مبلغ دو صد هزار (۲۰۰۰۰۰) افغانی.
  - ۴- بار چهارم، مسدود نمودن مؤسسه.
- (۲) مبلغ مندرج جزء (۳) فقره (۱) این ماده به حساب واردات دولت تحویل بانک می گردد.

کمیسیون حل منازعات

ماده بیست و هشتم:

(۱) به منظور رسیدگی به شکایات و حل منازعات فی ما بین وزارت تحصیلات عالی و مؤسسه، کمیسیون سمع شکایات و حل منازعات که مرکب از سه نفر عضو به انتخاب وزارت تحصیلات عالی و سه نفر عضو مؤسسه می باشد، ایجاد می گردد.

(۲) طرز فعالیت کمیسیون سمع شکایات و حل منازعات توسط طرز العمل جداگانه که از طرف وزارت تحصیلات عالی تهیه و تصویب می شود، تنظیم می گردد.

بررسی مؤسسه

ماده بیست و نهم:

وزارت تحصیلات عالی می تواند، امور مالی و حسابی مؤسسه را در صورت عدم ارایه گزارش سالانه با اطلاع قبلی یا بدون آن بررسی نماید.

رعایت اسناد تقنینی

ماده سی ام:

مؤسس مکلف است، در اجراءات مربوط به مؤسسه، قوانین و مقررات نافذ کشور و لوایح و طرز العمل های وزارت تحصیلات عالی را رعایت نماید.

اخذ موافقه قبلی در مورد تغییرات

ماده سی و یکم:

مؤسس مکلف است، قبل از آوردن تغییر در طرز العمل ها، پروگرام های تحصیلی و ارتقای مؤسسه موافقه وزارت تحصیلات عالی را کسب نماید.

رعایت احکام

ماده سی و دوم:

مؤسس، استادان و محصلین مؤسسه مکلف اند، احکام مندرج این مقرر و سایر اسناد تحصیلی وزارت تحصیلات عالی را رعایت نمایند.

توزیع دیپلوم

ماده سی و سوم:

در ختم هر دوره تحصیلی برای فارغان دیپلوم داده می شود، این دیپلوم از طرف وزارت تحصیلات عالی تصدیق و مانند دیپلوم مؤسسات تحصیلات عالی دولتی مدار اعتبار می باشد.

وضع لایحه، طرز العمل و رهنمود

ماده سی و چهارم:

(۱) وزارت تحصیلات عالی به منظور تطبیق بهتر احکام این مقررہ می تواند، لایحه، طرز العمل و رهنمودی که مخالف احکام قانون و این مقررہ نباشد، وضع نماید.

(۲) مؤسسه می تواند به منظور تطبیق بهتر احکام این مقررہ طرز العمل هایی را که مخالف احکام قانون تحصیلات عالی و این مقررہ نباشد، وضع نماید.

کمک مالی

ماده سی و پنجم

مؤسسه می تواند، کمک های مالی را برای محصلین با استعداد و نیازمند در برنامه های ستراتیژیک خویش شامل سازد.

داشتن مهر

ماده سی و ششم:

مؤسسه دارای مهر مخصوص بنام مؤسسه مربوط می باشد که در آن اسم مؤسسه، سال تأسیس و علامه تجارتي آن حک شده باشد.

انفاذ

ماده سی و هفتم:

این مقررہ از تاریخ تصویب نافذ و در جریده رسمی نشر گردد.